

SZÁVAI ATTILA

Lehet. Minden lehet.

(Rakjatok tüzet!)

Október első napjai. 2011.

Na. Végre. Meglepően nyárias időjárás, de benne van a jön még kutyára betonkeverő érzése, gyanúja, a folyóba dögölt kutyára bolgár uszályé. Mindenesetre, az őszi nyár nincs tekintettel a naptári adatokra, hogy elég legyen mostmá', ősz van, kuss legyen.

*

Nappal 22-27 fok, hajnalban azért összehúz a hideg, visszahúzzák lábszagukat a részeg őszi baktériák a paplan alá. Annak fedezékébe. Vidám, színes gőzmozdonyok vannak a paplanon, jönnek-mennek, röhögnek, kölyökmozdonyok. Berúgott a rajzoló. Vagy csak az élettől részegült meg, mint fiatalunkban mindannyian. Ha csak pillanatokra is. Ilyenkor megtelt mézzel a szív, azt lökte tovább az erekbe.

*

A magas vérnyomás, az olyan, mint a részeg vasutas az éjszakában, nem látod, nem fáj, de bármikor támadhat. Előugrik a sötétből, kezében valami nehéz vasszerszám, és hátulról fejen üt. Bimm. (Piff.) És akkor nincs kegyelem, nincs bocsánat, csak térdre, imára, az, ami van. Azt mondják bölcs szakemberek, hogy a magas vérnyomás, az a láthatatlan gyilkos. Majdnem mint a devizahitel. A szerző nemrégiben elment az öt foglalkoztató nemzetközi nagyvállalat üzemorvosi vizsgálatára, ahol megállapítást nyert, magas vérnyomása van. Ezt a széken ugrálva közölte az asszisztens. Ült a széken, és elkezdett ficánkolni, magas, magas, rugózott a középkorú, testes nő. A végeredményt valami különös kéjjel közölte, végre történt valami. A lényeg, hogy sportolni kellene. Vagy gyógyszert szedni. Inkább a sport, könyökkel gyomorszájon vágni a Churchill-i elvet, ami a hosszú élet és a sportmentes mindennapok közti összefüggésről szól.

*

Ezekben a napokban a kelletténél többször gondolok a szívemre, erre a maréknyi izgága ösztönre, erre a 30 dekás pumpahúsra, erre a lelkes rabszolgára. És azokra, akik azzal foglalkoznak hivatásszerűen, hogy gyógyítsák e nemes szervünket.

*

Van az a fickó az Indiana Jones és a végzet diplomájában. A negatív manus, a lelkes amatőr kardiológus, aki fél kézzel kiszedi az áldozatból a még dobogó szívét, amit aztán megmutat kedvenc közönségének, egy csapat olcsó indiai statisztának, hogy ő milyen fasza gyerek. Azok meg azt hiszik, hogy tényleg, karjaikat fejük felett lóbálva ordítóznak. Sokat gondoltam rá, mielőtt magas vérnyomásommal elmentem a házi orvosomhoz. Üzemorvosi utasításra.

*

Alváshigiénés tanácsok. Ez egy plakát az üzemorvosi váróban. Nyolcadik tanács: A hálószobát csak alvásra és szexuális tevékenységre használja. Ne egyen, ne nézzen TV-t, ne dolgozzon az ágyban! És akkor a barkóba? Azt se lehet? Szexuális tevékenység előtt, közben, után? Sakk? He? Dominó? Jó, azért ez nehéz lenne. Ha egyszerű is: megdönteni a hozzánk legközelebb lévő.

*

Kiülsz a folyópartra, és elképzeled, hogy a folyó egy ér, valami nagy testben, van valahol a szív, a régi mozgó, aminek nem számít, hogy nappal vagy éjjel, hogy tavasz vagy nyár (ősz, tél), csak húzza az igát (igét), nem vár semmi különös ellenszolgáltatást, csak annyit, hogy vigyázzanak rá. Ha vannak körülmények, a többi már intézi magától, saját költségére. És ülsz ott az áradás mellett, mozdulatlanul a mozdulat peremén, nézed a lenyugvó napot és azt érzed, jól van.

*

A híradások szerint ez a hét (40.) lesz a váltás hete. Most még szinte nyár van, napközben 25-27 fok, ahogy kell (ahogy nem kellene), mindenki félreérti ezt. Én is, és aztán így esek át egy laza megfázáson, takonyba fúlt éjszakák (2 és fél), tüsszentésekben feloldódott nappalok, párás tekintet, lázas lélek, kamillatea, fokhagymakúra, cévitamin.

*

Nátha. (Langyos, mézes malterba mártogatott szivacs az agy.)

*

Van egy jó kis szekrényem. Rajta kézműves tálkában gesztenyecsapat, váci gesztenyék. Megéreztek az őszt és kiugrottak a kabátkákból. Zsupsz. Odalent figyeltek

a fa alatt, nem estek messze a fájuktól. A tehetségesebbek közül összeszedtem két kabátzsebre valót, hazavittem őket és kivettem a tálkába a vagány bandát. Ott figyelnek, lesegetnek, tucatnyi angyalszem, nagy fehér pupillákkal. Összebújnak és néznek. Szevasztok.

*

Ősz: színes krétarajzok az aszfalton, melyeket elmosott az első, hűvös eső egy csütörtök reggel. Bemosott az út menti kavicsok közé.

*

Október. Illatos, békés Duna-part. A fények már jelzik, közeleg az ősz, az avarszag. A hosszú árnyékok, lánynyakakba tekert meleg sálak, őszi csók, őszi szeretkezések. Őszi pirítós kenyér ködös szombat reggeleken, mikor még nagyokat ásítanak a tévés bemondónők, csukott szájjal, mikor nem őket veszi a kamera.

*

Vannak kísérletek, amik meglepő eredményeket hoznak. Az ősz a kísérletek évszaka. Ilyen az, hogy becsukott szájjal tüsszenteni. Főleg olyannak, aki 33 évig nyitott szájjal tüsszentett. Második napja, hogy szépen elfeküdt benned a nátha, jól érzi magát, ellazult, tudta, övé a pálya. Ez így elég unalmas, mert mire hatni kezd a legjobb orvosság is, az vagy két nap. Alaphangon. Hogy jobban teljen az idő, megpróbálsz szórakoztatni magad. Csukott szájjal tüsszentesz, és nem csodálkozol, hogy mi és mennyi jön ki az orrodból. De nem röhögsz. Nem hangosan.

*

Elkezdődnek az őszi gázégetések. Az a jó fűszeres füstillat. Régi nőtincsi emlék, álllok egy nagy rakás összehúzott gaz előtt, vasvilla, mackóalsó, „amit nem dobunk ki, majd jó lesz mamához a kertbe”, anyám már rám meri bízni a gazhalom meggyújtását, őrzését, a tüzeskedést, hadd szóljon. Először nagy túlzásokkal égettem, majd megtaláltam az arányokat, mit hogy kell, hogyan érdemes. Mindig szemből fújja arcodba a füstöt a szél, bárhova állsz a tűz körül. De nem baj, mert közelről látod a régi folyamatot, átélni, ahogy dől a hó, és a hülye, tipikus emberi érzés, hogy te irányítod, a te kezében van az ügy. Megigézve nézed, ahogy belobbannak a száraz növényi szárazak, hogy parázként aludjanak el, a nedves részek sziszegését, ahogy odaadja a nedvességet, ahogy átadja, jól van, tessék.

*

2011. okt. tizenhat.

*

Rakjatok tüzet!

*

Feszés, hideg napsütöttség.

Langyos buszbelsőből a legjobb nézni. Vasárnapi buszmeleg, vasárnapi utasok, vasárnapi smink a vasárnapi lányokon. Azok a vasárnapi átvett lábak.

*

Pár órára otthon hagyom a könyveket, a vasárnapot, kikapcsolom a naptári napokat, kihúzom a hetet a konnektorból. Félretolom a félkész drámákat. Minden nap egy félkész dráma. Van, mikor elkészül. És ott áll mozdulatlan.

*

Lusta-barna szántóföldek. Álmos mozdulatokkal lökik el magukról az őszi madarakat.

*

Az egyik készülő dráma díszletét egy deákvári játszótér ihlette. Két kopott, egykor szociopirosra mázolt pad, előtte homokozó, libikóka és egyéb, az ifjúság szórakoztatását megcélzó dolgok. Eldobott sörösdobozok. Sörösdobozcsorda a padok körül. Megitta, eldobta. Gondolom, otthon is térdig gázol a dzsuvában. Szóval, ilyen ez a mikrokozmosz. Itt szoktak beszélgetni a népek. Vasárnap délutánonként egyenként szivárognak le a nyugdíjasok. Kisnyugdíj, kispokróc, kispletyka. Megbeszélni a dolgokat. Fiatalok és középkorúak is. A tervek szerint öt karakter hozza majd magát szituációba, illetve a szerző azokat. Mindennapi szituinkat add meg nekünk. Plusz lesz egy nem evilági lény. Nem kell mindjárt nagy dolgokra gondolni. Deákvár, az Vác északi része. Két hetem van, hogy befejezzem a dolgot.

*

Úgy érezni magad az október közepi tájban, mint egy átfagyott hőterképkészítő.

*

A sokáig kitarított nyár és a hirtelen betörő őszi egyelőre fákon tarja a leveleket, ezt a különös, békés társadalmat. Ám hamarosan lecsippentik őket az angyalok, egyenként megszámlálják azokat, közben könnyű fehérborot isznak. Aztán a megszámláltak, akik már túl vannak rajta, boldogan egymásra fekszenek. Megnépszámláltak. És vannak persze a makacsok, a csakazértsek. Ezek ott maradnak makacsságukban, görcsösen kapaszkodva a kapaszkodhatóba, hagyjatok békén. Nem megyek.

*

A busz szobameleg légkörét megtölti egy illat. Szag. Valakiből fokhagymás pirítós illata párolog. Dől. Ömlik. Árad. Vagy csak az ősnek, a vasárnapiságnak van átható fokhagymaillata.

*

Egy frissen borotvált tarkórác. Itt ül előttem. Zsírhurkák, ahogy összezárnak minden fékezéskor.

*

Kereskedelmi rádiókban úgy mondják a kellemetlen híreket, lelőtték, felrobbant, megerőszkolta, lecsukták, mintha azok egy ünnep kellékei volnának. Karneváli tollboa.

*

Táncoljatok!

*

Újra itt van egy pulóverszagú ős, kezét fogsz vele, letegezed. Vigyorogsz, mint egy tál sárga körte. A piarista templommal szemközt, a Szentháromság téren vasárnapi turisták. Egyikük mutogatja a szobrot, a többi nézi, néhányan leveszik nap-szemüvegeiket, hogy jobban lássanak. Így meg hunyorogni kénytelenek.

*

Power-jóga, az meg mi. Lehet olyan, hogy avarjóga? Lehet. Minden lehet.

*

Három fiatal rendőr az autó mellett. Olyanok a mai rendőrautók, mint valami versenykocsi. Két fiúrendőr és egy lányrendőr. Egyikük termoszból kávét önt a rendőrlánynak. A lány kissé túlzó hanghordozással köszöni meg e nemes gesztust. Közben szelíden mosolyog. Kedves lánymosoly rendőrruhában, idő kell, míg megszokod a kettőt. Szokni kell a szemnek. A mi rendszerváltás előtt kezdődött szemléletünk nehezen szokja meg ezt. Nekünk inkább szoros tekintetű, marcona férfiak a rendőrök. Vastag barkós igazoltatások, potkivánok, jogsítványt (bizonyos szó-részleteket elvitt a forgalom zaja), forgalmi, mi meg néztünk ki a kispolsz kiből, hogy ehe, ilyen egy rendőr.

*

Az avarjoga az olyan, hogy mosolygó lélekkel befekszel az illatos avarpokróc alá. És ott csinálod az olyanokat, amiket a jógások szoktak. Sok száz levélteső között. Fedezékükben.

*

Vác. Duna-part.

Előtted a folyó locsogása, hátad mögött harangzúgás és a kettő metszéspontjában állsz, itt találkoznak, elvegyülnek egymással, tejbegríz a kamillateával. És te közben lírát látsz minden sirály röptében, minden uszályzúgásban, a part menti őgyelgők kézmozdulataiban, ahogy mutogatják, megbeszélik a sirályok röptét, az uszályzúgást, meg a többit. A harangzúgást nem beszélnek meg.

*

A Pilis katedrálisát újrifestik a régi mesterek. Közben jókedvükben összecsapják szárnyaikat. Ecsetjeiken és festőhengereiken az a jellegzetes, zöldesbarna massa. Újrifestik a katedrálisat, mint minden évben. Festék van elég, korlátlan mennyiségű a raktárkészlet, idő van bőven, a határidő rugalmas. Az üzemet nem zavarhatja meg sem gazdasági recesszió, ugyan már, sem pedig belpolitikai harcok. Kit érdekel. A mesterek munka közben hűvös őszi kisfröccsöket nyomatnak. A háttérben, a nagy, régi rádióból vasárnap délelőtti sporthírek szólnak, pilisi szárnyasok, börzsönyi patások: 3-1.

*

Van az úgy, hogy az ember megmérgetik. Hozzák bizonyos, fent nevezett személyek a nagy őszi darut, felemelik az embert, megnézik, megméri, körbeszaglásszák. Aztán elengedik, menjél, játsszál szépen. De van, mikor nem engedik el egyből. Ottmaradni a hideg olajbüdösben, gépcsendben. Hogy hátha, mégis csak van valami súly, van valami érték. Súlynak lenni az anyagban.

*

Van az a fajta embertípus, aki gyerekeivel jön ki a váci ligetbe ordítani. Kiabálni. Vasárnapi program. Gondolom, jót tesz a tudónek és a kisebbségi komplexusnak. Erre a típusra furcsa hatással van az őszi természet csendessége. Hogy megállsz a gyaloglással, leállsz az avarserregéssel, megállsz és kinyitod minden olyan szerved, ami erre alkalmas: fül, szív, lélek, és szépen elkezded befogadni. Aztán, jó esetben úgy maradsz. Csendben. Fazék mézbe nyomott munkavédelmi kesztyű. Is-ten hétmilliárd munkavédelmi kesztyűje.

Szóval vannak azok, akik kijönnek a három gyerekkel, ki a természetbe és mind az öten egyszerre beszélnek. Egyszerre és hangosan. És ami meglepő: nem veszkeszenek. Ők így beszélnek meg a dolgokat. Megálllok a gyalogút mellett, megvárom, míg elhalkul a családi visítás. Apuka sipítózott a lehangosabban, a legnőiesebb hangszínen. Csapat magára hagyott zúgó-sivító kapálógép.

*

Minden nap ajándék, amíg száraz, tiszta időt kapunk. Ahogy ez ma is megesett. Délután négy, vasárnap, október 16, kábé tizenöt fok, madárcsicser, rózsaszínpólós fiatal apukák ufófejű fiatal anyukákkal. Pingpongütőnyi napszemüvegekben. Kisminkeli magát a napszemüveg (napszemi) alá. Bugyit meg nem vesz. Leguggol a fehér kutyulihoz, épp, mikor mögé érsz, odanézel véletlenül és belátsz a kanyonba. Felbűfögöd az ebédre megevett rántott halat. De nem baj, mert a végén úgyis hátradólsz, mélyen beszívod az avar langyos, fűszeres illatát, bámulod a kondenzcsíkokat, repülni, repülni. Bevenni a leszaromtablettát, vagy épp hagyni elgurulni. A két tett arányban tartása. Cselekedet.

*

Vannak ezek a különös érzések, mikor valami közlési vágy üt ki a szerzőn. Egyféle grafomán izé: megfogalmazni, megszövegezni valamit, ami ki akar jönni. És nem állni ellen, simán megadni magad a szavak áradásának. Legutóbb a filozófusból lett buszsofőrrel szaladt el a ló. Újabban egy terjedelmesebb vőfélyszöveg foglalkoztat. Ünnepélyes, kedélyes, őrült, lírai szöveg. Már napok óta érzem ízét, színeit, hangjait, hangulatát. Most már csak rögzíteni kellene, megszövegezni.

*

Percekig tűnődni a pilisi naplementén, nézni, ahogy elalvás előtt még tüzet raknak a pilisi tündérek.

*

Jóccakát!

